

SPECIAL ATTENTION: Translation Pool

IK
March 21
174.67

HUNGARY

<u>PROPAGANDA</u>	/2600/
Newspapers and Printing	/2603/
<u>CULTURE</u>	/0600/
Literature	/0805/

"DUNÁNTUL" LITERARY GAZETTE SEVERELY CRITICIZED.

SOURCE: "Dunántuli Napló."

DATE OF OBSERVATION: February 1955

ENGLISH SUMMARY: See the headline, please.

EVALUATION COMMENT: None.

X X X

"Dunántuli Napló" 1955 február 20-i számában részletes bírálatot közöl a "Dunántul" irodalmi folyóiratról. A bírálat a lap 10 számával foglalkozik. A folyóirat két-havonként jelenik meg, - és a lap szerint, - a Dunántul irodalmát képviseli. A lap, többek között, a következőket írja: "A tartalmát tekintve elsősorban az tűnik fel, hogy hiányzanak a mai témák. A folyóirat persze nem napilap, nem is a napi eseményeket kérjük számon. Irodalmunknak azonban mégis csak tükröznie kell a mai társadalom problémáit. TATAY Sándor novellája az egyetlen, mely bizonyítja, hogy a szerkesztőbizottság nem feledkezett meg a felszabadulás 10 éves évfordulójáról. Ezenkívül semmi sem jelzi, hogy a Dunántul íróinak közül van az országban zajló élet mai jelenségeihez. Ez azonban nem jelenti azt, hogy semmiféle politizálás sincs a folyóiratban. A politikai állásfoglalás megtagadása maga is politika. De a folyóirat írásaiban találunk politikai nézeteket, állásfoglalást, melyek nem a legszerencsésebbek.

PÁL József "A tolvajokhoz" című verse nyilván azzal a szándékkal íródott, hogy harcbaszálljon a társadalmi tulajdon ellen vétőkkel. Fel kell azonban tennünk a nagy kérdést: Helyes-e ma, amikor a munkásosztály a hatalom és a népe az ország, úgy hadakozni a tolvajok ellen, hogy közben sajnálatraméltónak tüntetjük fel a munkásokat? PÁL József ugyanis ezt teszi. Egyik versszakában így írja le a téglaegető brigád ebédjét: "Kis bögrével a térdükön - esznek, fálnak a kemencések. - Homlokukon nem tündököl csillag, csak ránc, mit munka vésett." Ahogy azután

/more/

továbbviszi ezt a képet, az már egyenesen a tények meghamisítása! "A kis bögrében kis leves, krumpli, főzelék, granatémars. - Amit az ember itt keres. S fölé hajol az izzadó arc. " Szerinte a munkás bére ma: "kis bögrében kis leve-se" Nem célunk, hogy felsoroljuk a munkásosztály életszínvonalának emelkedését bizonyító számadatokat. De a versben foglalt állítás még költői tulzásnak is - tulzás. A hatodik versszakban aztán eljut a munkások mély lebecsüléséig. "De ezek itt, ezek az emberek, élnek és csak abból ítélnék, -- hogy mily jó szagot tereget - gőzfelhője a kék bögrének." Ez nem igaz. Akadnak elmaradott munkások, akik nem látnak túl a tányér karimáján, de a vers általában beszél a munkásokról, és ezért teljesen hamis, torz képet fest. A szerkesztőbizottság feladata az lett volna, hogy közlés helyett megmagyarázza a költőnek: becsületes szándékát nem sikerült megvalósítania, rosszul alkalmazott képei, amelyek a munkásokat számalomraméltó lényeknek mutatják be, munkásellenes tendenciát csempészenek a versébe.

CSÁNYI László "Egy párttitkárhoz" című versének hasonló a hibája. Versében azt a valóban káros jelenséget bírálja, hogy néhány baloldali, elhajló pártfunkcionárius lebecsüli az értelmiséget. Ez nem rossz, az ilyen hibák ellen valóban küzdeni kell. De nem úgy, mint CSÁNYI László teszi a versében, eltulozva az értelmiséget a munkásoktól elválasztó különbségekkel. ".... szolgálni akartam..." mondja. Kinek? Egy párttitkárnak? A népnek, a pártnak akart szolgálni, -- csak így érthető. És miért nem szolgálhatna? Pártunk hívja, kéri az értelmiségieket, hogy hasznosítsák tudásukat. Munkájukat megbecsülik, jól fizetik, jutalmazzák. Teljesen indokolatlanul a versben kifejezett lemondó hátatfordítás -- egy párttitkár értetlensége miatt.

Prózai művekben is találunk hasonló hibákat. GALSAI Pongrácnak NAGY Lajosra és KODOLÁNYI Jánosnak MÓRICZ Zsigmondra való emlékezése a személyes kapcsolatokból maradt emlékek alapján igyekszik elénk állítani a két nagy író. GALSAI Pongrác NAGY Lajos sajátkezűleg írt nyilatkozata köré építi emlékezését. Ez a megoldás növeli emlékezésének hitelességét. KODOLÁNYI János "Utóhangja"-nak még folytatását várjuk, az első részben egyelőre többet tudtunk meg KODOLÁNYI-ról, mint MÓRICZ Zsigmondról.

MÁNDY Iván "Egy érintő" című novellájával nem tud mit kezdeni a mai olvasó. Holmi fantasztikus figurákat hoz elő, -- nem tudjuk honnan, akik naphosszat rongylabdát rugdalnak, -- kedvtelésből, de ha alkalom adódik gyilkolnak is, -- úgy látszik szintén kedvtelésből. A novella maga nagyon hasonlít rég letűnt ponyvaregények részleteire. Három gyermeket és mégis közveszélyes alvilági figura és egy bárgyu történet tértől és időtől teljesen függetlenül. Az ilyen írásokra aligha van szükség az ilyen tekintélyes irodalmi folyóiratban, amely a hirdetési részben a vidék legnagyobb irodalmi folyóiratának, a vidék és a főváros írói közös fórumának nevezi önmagát, -- egyébként joggal.